

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради Бердянського
державного педагогічного
університету

від 24 вересня 2020 року № 2/5.14

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИЯВЛЕННЯ ТА ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ У БЕРДЯНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату в Бердянському державному педагогічному університеті (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Статуту Університету та Положення про академічну доброчесність в Бердянському державному педагогічному університеті.

1.2. Мета Положення:

– врегулювання процедури виявлення та запобігання плагіату в академічних текстах за авторства працівників та здобувачів освіти Бердянського державного педагогічного університету;

– сприяння дотриманню вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Положення є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Бердянському державному педагогічному університеті (далі – Університет).

1.4. Обов'язковій перевірці на плагіат підлягають:

– кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти – на етапі допуску до захисту, але не пізніше ніж за три тижні до дня захисту;

– дисертаційні роботи на етапі представлення матеріалів до апробації та для розгляду спеціалізованою вченою радою, редакційною колегією або кафедрою;

– монографії, підручники, навчальні посібники та інші роботи, що мають авторський текст та вимагають рекомендації Вченої ради університету або факультету до видання – на етапі представлення робіт до розгляду на засіданні кафедри;

– рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів) – на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації.

1.5. Академічним плагіатом є:

Видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін.

Відтворення в науковій роботі без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів) без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

Внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування.

Відтворення наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

Відтворення в науковій роботі наведених в іншому джерелі експериментальних або інших наукових даних без вказування на те, ким саме були отримані ці дані.

Представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування.

Парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

Компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

2. ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

2.1. Попередження плагіату в академічному середовищі університету здійснюється шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників і науковців про необхідність дотримання правил академічної доброчесності та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

- формуванні завдань для навчальних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їхнього виконання.

- ознайомлення здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та науковців із цим Положенням через офіційний Web-сайт Університету.

2.2. Декани факультетів, завідувачі кафедр, керівники структурних підрозділів, керівники наукових і навчальних структурних підрозділів повинні ознайомлювати із цим Положенням співробітників, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

2.3. Наукові керівники і наукові консультанти в обов'язковому порядку повинні ознайомлювати із цим Положенням молодих науковців на усіх етапах виконання наукових робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

3. ТЕХНІЧНЕ, АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

3.1. Університет використовує систему виявлення текстових збігів «StrikePlagiarism».

3.2. Адміністратора системи виявлення текстових збігів призначає ректор Університету своїм наказом.

3.2. В структурних підрозділах створюються Експертні комісії в складі не менше 3-ох осіб, що мають науковий ступінь. Експертна комісія приймає рішення щодо наявності плагіату. При потребі, для розгляду звіту подібності Експертна комісія може залучати автора та (або) рецензента. Рішення Експертної комісії оформлюється за встановленим зразком, наведеним в Додатку 1 та передається відповідальній особі на рівні структурного підрозділу не пізніше ніж за 3 календарні дні з моменту одержання звітів подібності.

3.3. Загальний алгоритм здійснення перевірки текстів на академічний плагіат наведено в Додатку 2. Загальний алгоритм здійснення перевірки текстів на академічний плагіат складається з наступних етапів:

3.3.1. Автор готує файл у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат, та передає електронний варіант адміністратору системи.

3.3.2. Адміністратор завантажує електронний варіант твору у систему.

3.3.3. Система виявлення текстових збігів перевіряє твір та формує звіт подібності.

3.3.4. Звіт подібності передається для аналізу та прийняття рішення на розгляд Експертної комісії.

3.3.5. Експертна комісія приймає рішення щодо наявності академічного плагіату.

4. ОЦІНКА РІВНЯ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТА УМОВИ ВИЗНАННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ ПРАВОМІРНИМИ

4.1. У системі запобігання академічного плагіату Університету в якості критерію оригінальності творів використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і відкоригований з урахуванням правомірних запозичень.

4.2. Для наукових, навчально-методичних та випускних кваліфікаційних робіт рекомендованою є наступний рівень оригінальності твору:

Рівень оригінальності твору	Для дисертацій, кваліфікаційних робіт, монографій та наукових статей	Для підручників, навчальних посібників та інших робіт	Рекомендована дія
Високий	понад 85 %	понад 75 %	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням
Задовільний	від 51% до 84%	від 36 % до 74%	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів.
Низький	менше 50%	менше 35%	Наявні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору

4.3. Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, які досліджувалися у творі, бібліографічними посиланнями на джерела та ін.);
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитуваннями;
- самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах), якщо воно допускається редакційною політикою видання.

4.4. Отримані результати у звітах щодо перевірки тексту на унікальність носять рекомендаційний характер і є лише допоміжними матеріалами для забезпечення роботи Експертної комісії на рівні структурного підрозділу залежно від виду академічного тексту, що проходить перевірку, відповідно до цього порядку. Остаточне рішення про прийняття чи відхилення поданого тексту може прийняти лише Експертна комісія, це рішення обов'язково має бути аргументовано і зафіксовано в рішенні.

5. АКАДЕМІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПЛАГІАТ

Науково-педагогічні працівники та здобувачі освіти несуть особисту відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності. У разі виявлення факту встановлення плагіату в академічних текстах автори несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства та Положення про академічну доброчесність в Бердянському державному педагогічному університеті.

Зразок рішення Експертної комісії

РІШЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ КОМІСІЇ

(факультету, кафедри, спеціалізованої вченої ради, редакційної колегії)

Підтверджуємо ознайомлення з результатом звіту подібності щодо роботи, згенерованого системою виявлення текстових збігів:

Вид академічного тексту: _____

Назва: _____

Автор: _____

Спеціальність (за наявності): _____

Науковий керівник (за наявності): _____

Після аналізу звіту подібності зроблено такий висновок:

- 1) Запозичення, виявлені в роботі, є законними і не є плагіатом.
- 2) Виявлені запозичення не є плагіатом, розміщені в розділах, які не описують безпосередньо авторське дослідження, кількість цитат не перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи.
- 3) Виявлені запозичення не є плагіатом, але частково розміщені в розділах, які описують безпосередньо авторське дослідження, а кількість цитат перевищує обсяг, виправданий поставленою метою роботи. В зв'язку з цим мета роботи та поставлені завдання не були досягнені. Робота має бути доопрацьована і підлягає повторній перевірці на академічний плагіат.
- 4) Робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень або інші прояви академічного плагіату. Робота містить фабрикацію або фальсифікацію даних.
- 5) Інше:

Дата

Підпис

Алгоритм здійснення перевірки текстів на академічний плагіат

